

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Beslut
Datum
2022-02-28

1 (15)
Ärendebeteckning
209-43675-2021

Client Consult Sweden AB
Lisa Sass gata 1
422 53 Hisings Backa

Förenklad delgivning

Tillsyn enligt penningtvättslagen; beslut om sanktionsavgift

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att Client Consult Sweden AB med organisationsnummer (559169–0549) ska betala en sanktionsavgift om sextiofem tusen kronor (65 000 kr).

Sammanfattning

Länsstyrelsen har genom sin tillsyn enligt penningtvätsregelverket¹ granskat Client Consult Sweden AB allmänna riskbedömning samt rutiner riktlinjer för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Granskningen har visat att Client Consult Sweden AB överträtt flera bestämmelser i penningtvätsregelverket. Bolaget har inte vidtagit tillräckliga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Bolaget har saknat en dokumenterad allmän riskbedömning och har därigenom inte heller ansetts ha förutsättningar för att skapa användbara och verksamhetsanpassade rutiner och riktlinjer för att motverka att bolaget utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism

Länsstyrelsen har bedömt att överträdelserna varit allvarliga samt att de inneburit en avsevärt ökad risk för att bolagets verksamhet ska utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

¹ Lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt Länsstyrelsen i Västra Götalands läns föreskrifter och allmänna råd (14FS 2017:178, 14FS 2018:51, 14FS 2019:52 och 14FS 2021:39) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Beskrivning av ärendet

Client Consult Sweden AB (Client) är sedan den 18 maj 2021 registrerat i Bolagsverkets register mot penningtvätt med verksamheterna bokföring och redovisning, bolagsförmedling, styrelsrepresentation, juridisk verksamhet, samt skatterådgivning. Bolaget har sitt säte i Västra Götalands län. Bolagets verksamhet omfattas därmed enligt penningtvättsregelverket av Länsstyrelsens tillsyn.

Länsstyrelsen skickade den 1 oktober 2021 ett föreläggande till bolaget om att komma in med upplysningar och handlingar som rör verksamhetens riskbedömningar, rutiner och riktlinjer enligt penningtvättsregelverket

Den 28 oktober 2021 kom bolaget in med uppgifter i ärendet, benämnt Riskbedömningar Client Consult Sverige AB.

Länsstyrelsen skickade den 5 november 2021 ytterligare ett föreläggande till bolaget om att komma in med kompletterande information om bland annat handlingar som bolaget hänvisat till i tidigare inlämnat material.

Den 19 november 2021 kom bolaget in med kompletterande handlingar i form av Befintliga redovisningskunder Client Consult, Checklista för ny kund, Dokumentation för ny kund vid utökad uppföljning för kundkännedom samt Dagskassa kontanthanteringsmall.

Motivering till beslutet

Gällande bestämmelser

Syftet med penningtvättslagen är att förhindra att finansiell verksamhet och annan näringsverksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.² I lagen åläggs fysiska och juridiska personer som bedriver vissa typer av verksamhet att registrera sin verksamhet i Bolagsverkets register mot penningtvätt och att följa de krav som ställs upp i lagen.

Genom tillsynen kontrollerar Länsstyrelsen att verksamheten drivs enligt penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen får inom ramen för sin tillsyn förelägga den som driver verksamhet enligt penningtvättslagen att lämna de upplysningar och ge tillgång till de handlingar som behövs för tillsynen. Länsstyrelsen har även rätt att ingripa mot en verksamhetsutövare som överträder en bestämmelse i 2–6 kap.

² 1 kap. 1 § penningtvättslagen.

penningtvättslagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.³

En verksamhetsutövare ska bland annat upprätta en dokumenterad allmän riskbedömning för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Omfattningen av den allmänna riskbedömningen ska bestämmas med hänsyn till verksamhetsutövarens storlek och art och de risker för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan antas föreligga.⁴

Utifrån den allmänna riskbedömningen ska vissa dokumenterade rutiner och riktlinjer upprättas för att förebygga och motverka penningtvätt eller finansiering av terrorism i verksamheten. Dessa ska omfatta åtgärder för kundkännedom, övervakning och rapportering till Finanspolisen samt behandling av personuppgifter. Rutinernas och riktlinjernas omfattning och innehåll ska bestämmas med hänsyn till verksamhetsutövarens storlek, art och riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism som identifierats i den allmänna riskbedömningen. Verksamhetsutövaren ska utvärdera sina rutiner och riktlinjer regelbundet, minst en gång per år, och uppdatera dem vid behov. Verksamhetsutövaren ska dokumentera datumet för utvärderingen av rutinerna och riktlinjerna.⁵

Det finns en skyldighet för verksamhetsutövare att göra en riskbedömning av sina kunder (kundens riskprofil) samt att dokumentera vidtagna kundkännedomsåtgärder. För att fastställa riskprofilen ska kundrelationen kopplas till de riskfaktorer som har framkommit i den allmänna riskbedömningen.⁶

Verksamhetsutövaren ska också ha rutiner för lämplighetsprövning av anställda m.fl., för skydd mot hot, hämnd och andra fientliga åtgärder och för intern kontroll samt se till att anställda m.fl. får relevant utbildning och information.⁷

Allmän riskbedömning

I det material som ni lämnat in beskriver ni att bolaget drivs av bolagets enda anställda, som har kontinuerlig personlig kontakt med bolagets kunder samt har full insikt i redovisningen. Bolagets kunder består av [REDACTED] kontakten sker fysiskt. Ni uppger att ni bedömer risken för att verksamheten skulle användas för penningtvätt eller finansiering av terrorism som liten men dock inte till noll. I materialet räknar ni också

³ 7 kap. 2, 5 och 10 §§ penningtvättslagen.

⁴ 2 kap. 1 och 2 §§ penningtvättslagen.

⁵ 2 kap. 8 § penningtvättslagen samt 2 kap. 4 och 6 §§ och 5 kap. 1 § Länsstyrelsens föreskrifter.

⁶ 2 kap. 3–5 §§ och 3 kap. 12 § penningtvättslagen samt 3 kap. Länsstyrelsens föreskrifter.

⁷ 2 kap. 13–15 §§, 6 kap. 1 och 4 a §§ penningtvättslagen.

upp en del av de risker ni identifierat att verksamheten står inför, till exempel om kunden inte är den person vilken denne utger sig att vara eller om kundernas tillgångar och skulder inte kan styrkas med korrekta underlag.

Den allmänna riskbedömningen av verksamheten ska vara dokumenterad och uppdaterad. Den ska innehålla en bedömning av hur de produkter och tjänster som tillhandahålls i verksamheten kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och hur stor risken är för att detta sker. Vid den allmänna riskbedömningen ska det särskilt beaktas vilka slags produkter och tjänster som tillhandahålls, vilka kunder och distributionskanaler som finns och vilka geografiska riskfaktorer som föreligger. Hänsyn ska också tas till uppgifter som kommer fram vid verksamhetsutövarens rapportering av misstänkta aktiviteter och transaktioner samt till information om tillvägagångssätt för penningtvätt och finansiering av terrorism och andra relevanta uppgifter som myndigheter lämnar.⁸ Eftersom den allmänna riskbedömningen ska utformas så att den kan ligga till grund för verksamhetsutövarens rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder är den av stor vikt för flertalet åtgärder i penningtvättslagen.⁹

Länsstyrelsen bedömer att det material som getts in i ärendet inte utgör en verksamhetsanpassad allmän riskbedömning enligt penningtvättslagens mening.¹⁰ Länsstyrelsen noterar att det i samma dokument som den allmänna riskbedömningen även finns svar på Länsstyrelsens begäran om att komma in med kundriskprofiler avseende tre kunder i verksamheten. Detta talar för att de uppgifter som framgår av dokumentet som kom in till Länsstyrelsen den 28 oktober 2021 inte tidigare funnits dokumenterade i verksamheten utan att de upprättats som ett svar på Länsstyrelsens föreläggande. Länsstyrelsen gör mot denna bakgrund bedömningen att Client saknat en dokumenterad allmän riskbedömning i verksamheten. Länsstyrelsen kommer oaktat detta att bedöma innehållet i de handlingar som lämnats in.

Länsstyrelsen bedömer att den handling som Client benämnt allmän riskbedömning saknar många delar som krävs enligt penningtvättsregelverket. Den allmänt hållna beskrivning av verksamheten med angivande av risknivå som finns i de handlingar som lämnats in saknar en systematisk genomgång av de olika faktorer som särskilt ska beaktas. Till exempel saknas det information kring bolagets verksamhet, omsättning och vilka tjänster som erbjuds. Det framgår inte heller vilken typ av kunder bolaget har, vilka sektorer de verkar inom och vilka risker som är förknippade med det. Det som uppges är enbart de risker som är förknippade med kunder generellt.

⁸ 2 kap. 1 och 2 §§ penningtvättslagen.

⁹ Se prop. 2016/17:173 s. 511.

¹⁰ Jfr Förvaltningsrätten i Stockholms avgörande den 27 oktober 2020 i mål nr 25660-20.

Det saknas ett resonemang kring hur dessa risker hanteras. Det saknas även en analys/förklaring till hur man kommit fram till att risken är låg men inte noll.

Den allmänna riskbedömningen ska utvärderas regelbundet, minst en gång per år, och uppdateras vid behov samt att datum för utvärderingen ska dokumenteras.¹¹ Detta krav har bolaget inte haft förutsättningar att uppfylla.

Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis att de brister som konstaterats ovan utgör en överträdelse av penningtvättsregelverket.

Rutiner och riktlinjer

Verksamhetsutövarens rutiner och riktlinjer är av mycket stor betydelse. De interna rutinerna ersätter i praktiken till stor del sådana detaljerade bestämmelser i lag eller föreskrifter som ger tydliga och detaljerade handlingsregler. Penningtvättslagen sätter endast ramarna för verksamhetsutövarens skyldigheter. Dessa ramar måste fyllas med ett innehåll som är begripligt, situationsanpassat och tillämpligt genom verksamhetsanpassade rutiner och riktlinjer. Rutinerna och riktlinjerna ska vara utformade för att kunna hantera och motverka de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som verksamhetsutövaren har identifierat i sin allmänna riskbedömning.¹²

Länsstyrelsen har ovan gjort bedömningen att Client saknat en dokumenterad allmän riskbedömning som uppfyller penningtvättslagens krav. Bolaget kan därmed inte heller anses ha förutsättningar för att skapa användbara och verksamhetsanpassade rutiner och riktlinjer för att motverka att bolaget utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.¹³ Redan på denna grund bedömer Länsstyrelsen att bolagets rutiner och riktlinjer inte uppfyller de krav som ställs i penningtvättslagen.

Oaktat detta kommer Länsstyrelsen nedan att gå igenom och bedöma det material som getts in i ärendet.

Åtgärder för kundkännedom

I dokumentet Riskbedömningar Client Consult Sverige AB uppger ni i huvudsak följande. För alla nya uppdrag görs kontroller i enlighet med checklista ny kund. Om näringsidkaren/styrelseledamoten i aktiebolag och andra bolagsformer är okänd, kontrolleras identiteten genom kopia av körkort eller motsvarande. För juridiska personer införskaffas aktuellt registreringsbevis och verklig huvudman för den juridiska personen klarläggs innan uppdraget åtas. Ni uppger att

¹¹ 2 kap. 2 § Länsstyrelsens föreskrifter.

¹² Se prop. 2016/17:173 s. 212 f.

¹³ Se Förvaltningsrätten i Stockholms avgörande den 26 februari 2021 i mål nr 14712-20.

uppdrag enbart åtas där [REDACTED]

[REDACTED]. Vid misstanke om att personen/personerna är oseriösa gör ni en utökad uppföljning av näringsidkarens/styrelsens bakgrund. Befintliga uppdrag bevakas löpande och om nya uppgifter framkommer, följs detta upp.

Av dokumentet Checklista för ny kund framgår i huvudsak följande, som inte redan angetts ovan. ID och registreringsbevis från Bolagsverket ska alltid begäras. Information om kundrelation, syfte och art ska begäras in. Skulle underlag saknas ska kunden hämta in detta senast två veckor efter att de begärts in. En lista på allt kunden ska lämna in tas fram. Företagsuppgifter registreras och en pärm tas fram för kunden, där bokföringsunderlaget läggs in.

Av dokumentet Dokumentation ny kund vid utökad uppföljning för kundkänedom framgår ett antal punkter, som ska besvaras i dokumentet. Det gäller i huvudsak följande punkter, som inte redan angetts ovan. Kontrollera om kunden är en PEP. Kontrollera verklig huvudmans identitet. Vilka kunder har kunden, vad säljer kunden och på vilket sätt sköts affärsförbindelserna av kunden. Har kunden kontanthantering, hur mycket i månaden och hur hanteras kontanthanteringen. Är kundrelationen förknippad med låg eller hög risk.

Penningtvättsregelverket ställer krav på att en verksamhetsutövare ska ha dokumenterade rutiner och riktlinjer avseende bland annat sina åtgärder för kundkänedom.

Reglerna om åtgärder för kundkänedom innebär bland annat att en verksamhetsutövare ska identifiera sina kunder och ta reda på tillräckligt mycket om kunderna för att kunna bedöma och hantera de risker som varje kund innebär. När det gäller affärsförbindelser ska verksamhetsutövaren även begära information om affärsförbindelsens syfte och art.¹⁴

Client har saknat förutsättningar för att skapa användbara och verksamhetsanpassade rutiner och riktlinjer. Länsstyrelsen bedömer vidare att de handlingar som bolaget lämnat in inte heller uppfyller de långtgående krav som ställs i penningtvättsregelverket. De handlingar som lämnats in ger inte tydliga och detaljerade handlingsregler och utgör inte situationsanpassade och tillämpbara rutiner och riktlinjer för kundkännedsåtgärder. En övergripande brist i det material som lämnats in är också att det inte anges hur olika kundkännedsåtgärder ska genomföras. En verksamhetsutövare har exempelvis en skyldighet att bedöma om kunden eller dess verkliga huvudman är en person i politiskt utsatt ställning (PEP), eller en

¹⁴ 3 kap. 12 § penningtvättslagen.

familjemedlem eller känd medarbetare till en sådan person. Förutom att bolaget enbart angett att det ska kontrolleras om kunden är en PEP, saknas också vägledning kring hur denna bedömning ska göras. Det inlämnade materialet saknar även uppgifter om bland annat hur utredning av om kunden har en verklig huvudman genomförs och hur kontroll av om kunden är etablerad i ett så kallat högriskredjeland utförs.

Bolaget har inte heller haft förutsättningar att uppfylla kravet på att rutiner och riktlinjer ska utvärderas och uppdateras samt att datum för detta ska dokumenteras.

Att verksamhetsutövarna har tillräcklig kunskap om sina kunder är en grundläggande förutsättning för deras möjligheter att försvåra och förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och kunna rapportera misstänkta aktiviteter och transaktioner till Polismyndigheten.¹⁵

Ovan konstaterade brister avseende bolagets åtgärder för kundkännedom innebär en överträdelse av penningtvätsregelverket.

Övervakning och rapportering till Finanspolisen¹⁶

I det materialet som getts in i ärendet anger ni att en namngiven anställd vid misstanke om penningtvätt ska följa en rutin. Ni uppger i huvudsak följande. Rutinen för fortsatt agerande ska följa Penningtvättslagen och det finns särskilda regler finns om hur och när transaktioner får bokföras och när i tiden som anmälan till Finanspolisen ska ske. [REDACTED]

[REDACTED] Den anställde ska enligt rutinen kontakta Finanspolisen/Rikspolisstyrelsen. Detta sker anonymt via internet. Vid behov lämnas erforderliga upplysningar till polisen. Det finns även angivet att den anställde en gång per år ska gå igenom befintliga uppdrag och ta ställning till risken för att byrån kan bli indragen i penningtvätt. En notering om genomgången ska noteras i särskild logglista. Inom ramen för löpande bokföring och annan redovisningstjänst bevakas att underlag finns till alla verifikationer och särskild uppmärksamhet riktas mot ovanliga transaktioner, inlåning i företaget m.m., där affärshändelsens syfte och motpart ska kontrolleras. Exempel på transaktioner som särskilt bevakas är lån från annan än kreditföretag, betalning till utlandet och försäljning av vara eller tjänst där priset är betydligt högre än vad som borde vara rimligt. Även vid bokslutsarbete bevakas att underlag finns till alla verifikationer. Vid upprättande av bokslut förs först en dialog med kunden om eventuella kommande transaktioner kommer att ske som

¹⁵ Se prop. 2016/17:173 s. 228.

¹⁶ Finanspolisen är en del av Polismyndigheten och ansvarar för underrättelseverksamhet om penningtvätt och finansiering av terrorism.

avser en tidigare period. Kontroll görs även genom sökning efter sådana transaktioner i den kommande bokföringen. Det finns en mall för kontanthantering där kunden anges in- och utgående balans för varje dag, vilket stäms av. Saldot stäms av med kunden som fysiskt räknar pengarna dagligen. Kontroll gentemot bokföringen genomförs. Fysiskt besök görs för att se att kunden använder sig av godkänt kassasystem.

En verksamhetsutövare ska ha dokumenterade rutiner och riktlinjer avseende bland annat sina åtgärder för övervakning och rapportering.

Inriktningen och omfattningen av övervakningen ska bestämmas med beaktande av de risker som identifierats i den allmänna riskbedömningen, den risk för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen och annan information om tillvägagångssätt för penningtvätt eller finansiering av terrorism.¹⁷

Länsstyrelsen noterar att Rikspolisstyrelsen upphörde att existera år 2014. Länsstyrelsen bedömer att de handlingar som bolaget lämnat in i övrigt inte uppfyller de krav som ställs i penningtvättsregelverket. Client har saknat förutsättningar för att skapa användbara och verksamhetsanpassade rutiner och riktlinjer avseende sina åtgärder för övervakning och rapportering. Client har inte kunnat bestämma inriktning och omfattning av övervakningen med beaktande av de risker som konstaterats i den allmänna riskbedömningen eftersom det saknats en dokumenterad allmän riskbedömning som uppfyller penningtvättslagens krav. Client har av samma anledning inte heller kunnat beakta den risk för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen för att bestämma på vilket sätt och hur ofta övervakningen ska göras.

Mot bakgrund av betydelsen av de rutiner och riktlinjer som ska finnas i verksamheten bedömer Länsstyrelsen att de brister som konstaterats ovan innebär en överträdelse av penningtvättsregelverket.

Bevarande av handlingar och behandling av personuppgifter

I det material som ni lämnat in anger ni att all dokumentation arkiveras i sju år.

En verksamhetsutövare ska ha dokumenterade rutiner och riktlinjer avseende bland annat behandling av personuppgifter. Detta inbegriper bevarande av vissa handlingar och uppgifter. En verksamhetsutövare ska bevara handlingar och uppgifter i fem år, om handlingarna och uppgifterna avser åtgärder som har vidtagits för kundkännedom eller transaktioner som genomförts med kunder. Om det är nödvändigt för att förebygga, upptäcka eller utreda penningtvätt eller finansiering av

¹⁷ 4 kap. 1 § andra stycket.

terrorism får verksamhetsutövare bevara dessa handlingar och uppgifter i tio år.¹⁸ Bevarandet av handlingar och uppgifter syftar till att göra det möjligt för Polismyndigheten och andra myndigheter att förebygga, upptäcka eller utreda penningtvätt och finansiering av terrorism.¹⁹

Bolaget har saknat förutsättningar för att skapa användbara och verksamhetsanpassade rutiner och riktlinjer för att motverka att bolaget utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Bolaget har inte lämnat in några rutiner och riktlinjer avseende behandling av personuppgifter som uppfyller de krav som ställs i penningtvättslagen. Att bolaget uppger sig arkivera all dokumentation innebär inte att de långtgående krav som ställs upp i penningtvättsregelverket är uppfyllda. Länsstyrelsen bedömer att nu konstaterade brister innebär en överträdelse av penningtvättsregelverket.

Intern kontroll

Enligt uppgifter i det material som lämnats in är det en namngiven anställd som är ansvarig för byråns rutiner i enlighet med penningtvättslagen, samt för uppgifts- och granskningskyldigheten. Den anställde, uppdragsansvarig, är dessutom ansvarig för att rutinerna om kundkännedom och kontroll av redovisningen följs. I samband med bokslutet görs en utvärdering av uppdraget och uppföljning av bokförda transaktioner, av den anställde. Vid misstanke om penningtvätt vidtas åtgärder enligt vad som uppgetts under avsnittet, Övervakning och rapportering till Finanspolisen, ovan.

En verksamhetsutövare ska ha de rutiner och riktlinjer för intern kontroll som krävs för att verksamhetsutövaren ska kunna upptäcka och korrigera brister i den egna verksamheten.²⁰ Verksamhetsutövaren ska kunna redogöra för dessa rutiner och riktlinjer.

Länsstyrelsen bedömer att de allmänna och kortfattade skrivningar som återfinns i de handlingar som getts in inte uppfyller de långtgående krav som ställs upp i penningtvättslagen. Det framgår exempelvis inte hur den interna kontrollen bedrivs, förutom att utvärdering och uppföljning görs i samband med bokslutet. Vad denna utvärdering och uppföljning består i framgår inte.

Client har saknat förutsättningar för att skapa användbara och verksamhetsanpassade rutiner och riktlinjer för att motverka att bolaget utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Bolagets redogörelse över vilka rutiner och riktlinjer för intern

¹⁸ 5 kap. 3 och 4 §§ penningtvättslagen.

¹⁹ Se prop. 2016/17:173 s. 317.

²⁰ Se prop. 2016/17:173 s. 547.

kontroll som finns i verksamheten visar inte heller att de har tillräckliga rutiner i detta avseende.

Mot bakgrund av betydelsen av de rutiner och riktlinjer som ska finnas i verksamheten bedömer Länsstyrelsen att nu konstaterade brister innebär en överträdelse av penningtvättsregelverket.

Anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten

I det material Client har gett in uppger ni att ni endast har en anställd, och att hen en gång per år ska gå igenom befintliga uppdrag och ta ställning till risken för att byrån kan bli indragen i penningtvätt. En notering om genomgången ska noteras i särskild logglista.

En verksamhetsutövare ska ha rutiner för att säkerställa lämpligheten hos anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten (anställda m.fl.), om de utför arbetsuppgifter av betydelse för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. En verksamhetsutövare ska också se till att dessa personer fortlöpande får relevant utbildning och information för att kunna fullgöra verksamhetsutövarens skyldigheter enligt penningtvättslagen.²¹

En verksamhetsutövare ska även ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda anställda m.fl. från hot, hämnd eller andra fientliga åtgärder till följd av att de fullgör verksamhetsutövarens skyldigheter enligt penningtvättslagen.²² När det gäller omfattningen av dessa åtgärder ska arbetsgivaren sträva efter att i möjligaste mån minimera riskerna och med hjälp av styrdokument och processer skapa en rimlig arbetsform för de som berörs. Bedömningen bör göras utifrån risk, hotbild, verksamhetens art och liknande omständigheter.²³

En verksamhetsutövare ska slutligen ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda anställda m.fl. från hot, hämnd eller andra fientliga åtgärder till följd av att de gjort en anmälan om misstänkta överträdelser av penningtvättsregelverket (visselblåsarskydd).²⁴

Client har saknat förutsättningar för att skapa användbara och verksamhetsanpassade rutiner och riktlinjer. Länsstyrelsen bedömer att det som angetts om bolagets anställda inte uppfyller de krav som ställs upp i penningtvättslagen. Bolaget har inte redogjort för några rutiner som säkerställer lämpligheten eller som innebär ett skydd för anställda m.fl. mot hot, hämnd eller andra fientliga åtgärder. Bolaget

²¹ 2 kap. 13 och 14 §§ penningtvättslagen.

²² 2 kap. 15 § penningtvättslagen.

²³ Se prop. 2017/18:173 s. 223.

²⁴ 6 kap. 4 a § penningtvättslagen.

har inte heller redogjort för några rutiner som syftar till att skydda visselblåsare.

Mot bakgrund av betydelsen av de rutiner och riktlinjer som ska finnas i verksamheten bedömer Länsstyrelsen att de brister som nu konstaterats innebär en överträdelse av penningtvättsregelverket.

Riskbedömning av kunder (kunderiskprofil)

Ni har lämnat in riskbedömningar för tre kunder, en vardera med låg, normal och hög risk.

En verksamhetsutövare ska bedöma den risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen. Kundens riskprofil ska bestämmas med utgångspunkt i den allmänna riskbedömningen och verksamhetsutövarens kännedom om kunden. Riskerna i verksamheten är dock inte statiska utan varierar beroende på omständigheter hänförliga till den specifika kunden, de produkter och tjänster som kunden använder samt hur kunden använder dessa produkter och tjänster. Detta innebär att i princip varje kund efter en helhetsbedömning kan tilldelas en egen riskklassificering och att åtgärderna för att motverka riskerna kan anpassas individuellt för varje kund. I praktiken är det dock nödvändigt att i viss utsträckning schablonisera riskbedömningen. Om verksamhetsutövaren gjort en relevant och tillförlitlig allmän riskbedömning som visar att risken som kan förknippas med en viss produkt eller tjänst är låg, bör verksamhetsutövaren kunna tillgodoräkna sig denna bedömning vid riskklassificeringen av enskilda kundrelationer. Bolaget ska göra en samlad bedömning med hänsyn till samtliga relevanta omständigheter.²⁵

Länsstyrelsen har ovan bedömt att Client vare sig vad gäller allmän riskbedömning eller åtgärder för kundkännedom uppfyller penningtvättslagens krav. Bolaget har därmed inte heller haft förutsättningar att kunna göra tillräckliga riskbedömningar av sina kunder. Länsstyrelsen kommer oaktat detta att gå igenom och bedöma det material som bolaget lämnat in i denna del.

De riskbedömningar av kunder som finns i det material som getts in saknar uppgift om vilka tjänster kunderna använder och riskbedömningarna kan därmed inte kopplas till de riskfaktorer som bolaget uppgett finns förknippade med olika tjänster. Avseende kunden med normal risk saknas en beskrivning av vilken bransch kunden verkar inom. Bolaget har inte heller kopplat den angivna risknivån för respektive kund till en bedömning.

²⁵ Se prop. 2016/17:173 s. 259 och s. 513.

[REDACTED]

Aven om bolaget angett att man avslutat samarbetet bedömer Länsstyrelsens att bolaget inte gjort en riskbedömning av kunden som grundar sig på de faktorer som penningtvättslagen ställer upp.

Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis att Client inte gjort en adekvat och verksamhetsanpassad bedömning av de kunder vars riskbedömningar lämnats in till Länsstyrelsen. Enligt Länsstyrelsens bedömning innebär detta en överträdelse av penningtvättsregelverket.

Val av ingripande

Som konstaterats ovan har Client överträtt flera bestämmelser i penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen har i sådana fall rätt att ingripa. Valet av ingripande är i hög grad beroende av omständigheterna i det enskilda fallet. Utgångspunkten är att alla relevanta omständigheter ska beaktas.²⁶ Länsstyrelsen ska ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som uppstått och graden av ansvar. Vid överträdelser som inte är ringa får ett ingripande ske genom beslut om sanktionsavgift.²⁷

Länsstyrelsen tar i denna del hänsyn till följande omständigheter. Bolagets verksamhet har sedan den 18 maj 2021 varit anmäld till Bolagsverkets register mot penningtvätt och kan förväntas ha kännedom om de skyldigheter som finns enligt penningtvättsregelverket. Det har inte framkommit att bolaget sedan verksamheten registrerades har haft riskbedömningar, rutiner och riktlinjer i verksamheten som uppfyllt penningtvättslagens krav. Länsstyrelsen har bedömt att bolaget begått flera överträdelser.

Det har inte framkommit några förmildrande omständigheter. Det bör i denna del krävas att verksamhetsutövaren självmant för fram viktig information som Länsstyrelsen inte redan förfogar över, och att verksamhetsutövaren snarast upphör med överträdelsen efter att uppgifter lämnas.²⁸ Så har inte skett. Länsstyrelsen har inte tidigare utövat tillsyn över bolagets verksamhet enligt penningtvättsregelverket.

De överträdelser som konstaterats kan inte bedömas som ringa. De brister som redovisats ovan avseende riskbedömningar, rutiner och riktlinjer måste i stället innebära att överträdelserna anses som allvarliga. Detta mot bakgrund av att bolaget genom avsaknaden av de riskbedömningar, rutiner och riktlinjer som krävs har saknat förutsättningar för att kunna förebygga, motverka, upptäcka och

²⁶ Se prop. 2016/17:173 s. 411 och s. 554.

²⁷ 7 kap. 10, 11 och 13 §§ penningtvättslagen.

²⁸ Se prop. 2016/17:173 s. 555.

rapportera penningtvätt eller finansiering av terrorism.²⁹ Det har inte framkommit annat än att överträdelserna har pågått sedan verksamheten registrerades.

Länsstyrelsens bedömer att överträdelserna har inneburit en avsevärt ökad risk för att bolagets verksamhet ska utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.³⁰ Länsstyrelsen har vid sin bedömning även beaktat att det inom de sektorer där bolaget bedriver verksamhet generellt sett bedöms finnas en hög respektive betydande risk för penningtvätt.³¹

Det finns vid ovan angivna förhållanden skäl för Länsstyrelsen att besluta om en sanktionsavgift mot bolaget.

Sanktionsavgiftens storlek

När sanktionsavgiftens storlek fastställs ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelserna är och hur länge den har pågått, samt till den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning och den vinst som gjorts till följd av överträdelserna.

Utgångspunkten är att alla relevanta omständigheter ska beaktas och som en allmän utgångspunkt bör storleken på avgiften stå i proportion till överträdelsernas allvarlighet.³² Dessa omständigheter är typiskt sett sådant som kan beaktas i både förmildrande och försvårande riktning.³³

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor. Länsstyrelsen bedömer att det inte går att fastställa om Client gjort en vinst till följd av överträdelserna. Därmed får sanktionsbeloppet högst uppgå till motsvarande en miljon euro.³⁴

Med finansiell ställning avses exempelvis verksamhetsutövarens årsomsättning, men även andra faktorer bör kunna beaktas. Sanktionsavgiftens storlek bör i regel stå i relation till verksamhetsutövarens storlek och omsättning.³⁵

Under 2020 uppgick bolagets nettoomsättning till 807 000 kronor. Bolaget har uppgett att de har en anställd. Länsstyrelsen bedömer att Client har en stabil finansiell ställning.

²⁹ Se Förvaltningsrätten i Stockholms avgörande den 10 november 2021 i mål nr 14662-21.

³⁰ Se prop. 2016/17:173 s. 404 och Förvaltningsrätten i Stockholms avgörande den 26 februari 2021 i mål nr 14712-20.

³¹ Se Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige 2020/2021.

³² 7 kap. 16 § penningtvättslagen och prop. 2016/17:173 s. 556.

³³ Se prop. 2016/17:173 s. 555 f. och Kammarrätten i Stockholms avgöranden den 16 december 2021 i mål nr 2311-21 och mål nr 2334-21.

³⁴ 7 kap. 14 § penningtvättslagen.

³⁵ Se prop. 2016/17:173 s. 403 f och s. 556.

Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.³⁶ Länsstyrelsen har bedömt att de konstaterade överträdelserna är flera till antalet och att överträdelserna är allvarliga och har inneburit en avsevärt ökad risk för att verksamheten ska utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Hänsyn bör också tas till att det inom de sektorer där bolaget bedriver verksamhet generellt sett bedöms finnas en hög respektive betydande risk för penningtvätt. Vid beaktande av dessa omständigheter samt med hänsyn till bolagets finansiella ställning, anser Länsstyrelsen att sanktionsavgiften ska bestämmas till 65 000 kronor.

Bestämmelser som beslutet grundas på

- 1 kap. 2 § punkt 19, 20 och 22, 2 kap. 1–5, 8, 13–15 §§, 3 kap. 1, 12–13 §§, 4 kap. 1 §, 5 kap. 3–4 och 7 §§, 6 kap. 1, 4 och 4 a §§, 7 kap. 1, 2, 5, 10–11, 13–14, 16, 21 och 25 §§ lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen).
- 16 § förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- Länsstyrelsen i Västra Götalands läns föreskrifter och allmänna råd (14FS 2017:178, 14FS 2018:51, 14FS 2019:52 och 14FS 2021:39) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av funktionschef Helena Schultz med handläggare Anna Dahlin som föredragande. Medverkat i beslutet har även länsjurist Ann-Charlotte Broman.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

Information

Tillsynsändret avslutas genom detta beslut. Client Consult Sweden AB är även fortsatt skyldiga att ha upprättade och uppdaterade riskbedömningar, rutiner och riktlinjer. Länsstyrelsen kan komma att följa upp att verksamheten följer penningtvättsregelverket genom nya tillsynsinitiativ.

Sanktionsavgiften tillfaller staten och faktureras av Länsstyrelsen efter att beslutet har vunnit laga kraft.

Ytterligare information om penningtvättslagen och era skyldigheter finns på Länsstyrelsens webbplats, www.lansstyrelsen.se.

³⁶ Se prop. 2016/17:173 s. 357.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västra Götaland antingen via e-post; vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Vid förenklad delgivning anses ni ha tagit del av beslutet två veckor efter att länsstyrelsen skickade beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta länsstyrelsen via e-post, vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 40 00. Ange diarienummer 43675-2021.